

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: **ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD**

Ročník: kvinta

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Člověk jako jedinec (psychologie)	Úvod do psychologie	Student vyloží základní informace o psychologii jako vědě. Charakterizuje jednotlivé psychologické disciplíny a uvede předmět jejich zájmu.	
	Historický vývoj psychologie	Objasní základní metody psychologického výzkumu. Student popíše historický vývoj psychologie, charakterizuje nejvýznamnější psychologické školy a směry, na kterých vysvětlí, jak se měnil pohled na psychickou stránku člověka.	
	Psychologie učení	Student porovnává různé metody učení, hledá pro sebe vhodný způsob učení a učební strategie.	
	Psychologie osobnosti (rysy osobnosti, temperament, schopnosti)	Student vysvětlí pojem osobnosti z pohledu psychologie. Objasní odlišnosti v projevech chování a prožívání člověka, diagnostikuje vlastní temperamentový typ. Vysvětlí pojem inteligence, jmenuje různé typy inteligence. Aplikuje získané poznatky při sebepoznávání a poznávání druhých.	
	Vývoj osobnosti	Student charakterizuje jednotlivé vývojové etapy v životě člověka, vysvětlí vliv biologických a sociálních faktorů na utváření osobnosti v jednotlivých obdobích.	Bi
	Psychické jevy (myšlení, vnímání, paměť, motivace)	Student popíše jednotlivé psychické stavy a procesy.	

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	<p>Sociální psychologie (socializace, předsudky při vnímání druhých, komunikace, konflikt)</p> <p>Vybrané kapitoly z psychopatologie</p> <p>Psychohygiena, náročné životní situace</p>	<p>Student objasní význam socializace v životě člověka. Jmenuje, vysvětlí a na příkladech doloží problémy a předsudky při vnímání druhých lidí, rozlišuje mezi komunikací pasivní, agresivní a asertivní, jmenuje možné příčiny konfliktů a navrhuje přístupy k jejich řešení. Student uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích. Student rozpozná rozdíly mezi věcnými a manipulativními argumenty.</p> <p>Student objasní pojmy duševní nemoc a zdraví, charakterizuje základní duševní poruchy a jejich projevy, vysvětlí možné příčiny duševních onemocnění.</p> <p>Student uplatňuje zásady duševní hygieny, orientuje se ve své osobnosti, svých potřebách a emocích. Popíše vhodné způsoby, jak se vyrovnávat s frustrací a stresem.</p>	ČJL
Člověk ve společnosti (sociologie)	<p>Úvod do sociologie Historický vývoj a současná sociologie</p> <p>Sociální útvary</p> <p>Sociální stratifikace společnosti</p> <p>Sociální norma a deviantní chování</p>	<p>Student objasní předmět zájmu sociologie, metody a pomocné disciplíny. Uvědomí si složitost fungování společnosti a formuluje argumenty pro podporu jednoho z možných výkladů. Rozliší druhy sociálních útvarů (sociální agregát, dav, skupina) a nalezne společné znaky, které spojují členy skupiny. Student objasní význam příslušnosti k nějaké sociální skupině, zejména poukáže na význam rodiny jako skupiny primární.</p> <p>Student posoudí problém sociální nerovnosti v současnosti i v minulosti. Odliší vertikální členění společnosti od horizontálního. Pojmenuje své vlastní sociální role, vyvodí z nich patřičné vzorce chování. Student si uvědomí složitost přesného vymezení pojmu sociální norma.</p>	

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Teorie společenské změny	Pojmenuje a definuje sociální problémy současnosti, uvede je na konkrétních příkladech. Objasní důležitost sociální kontroly ve společnosti. Student posoudí úlohu změn v individuálním i společenském vývoji, zaujme postoj k otázce modernizace a pokroku a k jejich důsledkům.	
	Sociologické pojetí kultury Vybrané kapitoly ze sociologie (sociologie rodiny, genderová problematika, demografický vývoj, ...)	Student rozlišuje pojmy materiální a duchovní kultura. Vyjmenuje základní rysy masové kultury a uvědomí si její negativa. Student si uvědomí problémy současné společnosti, pokusí se objasnit příčiny a navrhnout možná řešení.	Z

	<p>Vývoj ústavnosti na našem území Ústava ČR</p> <p>Vybraná právní odvětví (trestní právo, rodinné právo, občanské právo, pracovní právo)</p>	<p>Student charakterizuje jednotlivé ústavy české a československé minulosti od roku 1918.</p> <p>Student vysvětlí význam ústavy jako nejvyššího zákona státu, charakterizuje její členění a obsah.</p> <p>Popíše legislativní proces od návrhu zákona až po jeho zveřejnění ve sbírce zákonů.</p> <p>Student rozliší přestupek a trestný čin, odůvodní význam sankcí a trestů při porušení právní normy, vymezení podmínky trestní odpovědnosti občanů.</p> <p>Student uvede podmínky vzniku a zániku manželství, uvede práva a povinnosti dětí a rodičů. Rozlišuje jednotlivé typy náhradní rodinné péče.</p> <p>Student vymezení podmínky vzniku a zániku základních právních vztahů, např. vlastnictví, dědictví a ochrany osobnosti.</p> <p>Na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy.</p> <p>Student vymezení podmínky vzniku a zániku pracovního poměru, zaměří se na práva a povinnosti jeho účastníků. Vyjmenuje náležitosti pracovní smlouvy.</p>	D
Lidská práva	Zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana	<p>Student se orientuje ve vybraných dokumentech s lidskoprávní tematikou, zná základní lidská práva a svobody.</p> <p>Popíše funkci a pravomoci ombudsmana, ví, jakými způsoby se na něj lze obrátit.</p> <p>Student vnímá manipulativní techniky reklamy a rozvíjí kritický odstup od reklamních podnětů.</p>	Ná
Globální problémy současného světa	Vybrané problémy současného světa (migrace, rasismus, chudoba a nerovnost ve světě, demografický vývoj...)	<p>Student rozpoznává příznivý i nepříznivý vliv médií na svůj život.</p> <p>Student uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich důsledky.</p> <p>Navrhne možná řešení vybraných problémů.</p>	Společný projekt SV a Z

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Ročník: septima

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Člověk v ekonomických vztazích	Základní pojmy ekonomie	Student definuje ekonomii a ekonomiku, zaměří se na rozdíl mezi jednotlivými hospodářskými systémy. Jmenuje základní ekonomické teorie současnosti, objasní jejich původ. Objasní podstatu a fungování ekonomiky tržní, centrálně plánované a zvykové.	Z
	Trh a tržní ekonomika Podnikatelská činnost Základní makroekonomické ukazatele (HDP, nezaměstnanost, inflace) Peníze a bankovní soustava Hospodářská politika státu	Student vysvětlí základní principy fungování tržní ekonomiky (neviditelná ruka trhu), zaměří se na vliv poptávky a nabídky na utváření ceny. Objasní úlohu konkurence v tržní ekonomice. Student popíše základní formy podnikání v ČR, vymezí podmínky, které je nutno pro zahájení podnikání splnit. Student posoudí vzájemný vliv makroekonomických ukazatelů na ekonomický život společnosti. Posoudí vliv růstu nebo poklesu HDP na ekonomiku dané země. Odliší HDP nominální a reálný. Student si uvědomí rozdíl mezi dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnaností, seznámí se s úlohou úřadu práce na pracovním trhu. Student vysvětlí vliv inflace na peníze a její dopady na účastníky hospodářského života společnosti. Student vysvětlí význam a úlohu centrální banky, zaměří se na její postavení vůči komerčním bankám. Student popíše historický vývoj peněz a vymezí jejich základní funkce. Student definuje podstatu, subjekty, cíle a nástroje hospodářské politiky. Porozumí tvorbě státního rozpočtu, zaměří se na příjmovou a výdajovou složku státního rozpočtu. Přesněji popíše monetární, fiskální a důchodovou politiku.	

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	Mezinárodní ekonomika Evropská integrace Mezinárodní spolupráce	Student objasní důvody a význam mezinárodní spolupráce. Posoudí vlivy globalizace, uvede její projevy a nastíní možné důsledky. Student objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy. Rozlišuje funkce orgánů EU a uvádí příklady jejich činnosti. Posoudí vliv EU na každodenní život občanů. Uvádí výhody a nevýhody společné měny. Student uvede a objasní důvody, význam a výhody mezinárodní spolupráce; Popíše účel a náplň činnosti významných mezinárodních organizací a společenství – RE, NATO, OSN.	Z D, Z D, Z

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Ročník: oktáva

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Filozofie a etika	Úvod do filozofie	Student objasní podstatu filozofického tázání, jmenuje její základní disciplíny. Vysvětlí vztah filozofie k mýtu, vědě, náboženství a umění. Porovná východiska filozofie a vědy k uchopení skutečnosti a člověka.	ČJL
	Antická filozofie	Student porovná východiska mýtu, umění a filozofie. Rozliší hlavní filozofické směry starověku, uvede jejich klíčové představitele. Charakterizuje postavení antického člověka ve společnosti. Student vysvětlí význam antropologického obratu ve filozofii. Interpretuje Platónovo podobenství o jeskyni. Porovná filozofické a politické názory Platóna a Aristotela a zhodnotí jejich význam pro další vývoj filozofie a politologie.	D, ČJL
	Středověká filozofie	Student objasní vztah filozofie a náboženství. Charakterizuje období patristiky a scholastiky a uvede významné myslitele těchto období. Vystihne podstatu sporu o univerzálie, jmenuje představitele obou názorových proudů. Vysvětlí vztah vědění a víry u Tomáše Akvinského.	D, ČJL
	Renesance a humanismus	Student charakterizuje postavení člověka v renesanci, odliší ho od postavení člověka v antice a středověku. Jmenuje a vysvětlí základní rysy duchovního obratu od středověku k novověku. Popíše sociálně-politické názory této doby (Machiavelli, Hobbes atd.) Charakterizuje pojetí vědy ve filozofii Francise Bacona.	VV, D, ČJL

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
	<p>Filozofie v období baroka</p> <p>Filozofie osvícenství</p>	<p>Student vlastními slovy vyloží základní teze racionalistů. Vysvětlí podstatu metodické skepse u René Descarta, objasní jeho vidění světa. Student porovná názory racionalistů a empiriků, zaměří se na jejich metody zkoumání. Zaujme vlastní stanovisko v otázce empirismu a racionalismu.</p> <p>Zhodnotí význam vědeckého poznání a nových technologií pro praktický život.</p> <p>Student porovná romantizující názory Rousseaua a racionální postoj Voltaira.</p> <p>Student si uvědomí etický význam Kantova kategorického imperativu.</p>	D, ČJL
	Filozofie 19. století	<p>Student rozliší hlavní filozofické směry tohoto období (pozitivismus, materialismus, marxismus, iracionalismus).</p> <p>Vysvětlí vztah Hegelovy dialektiky k Hérakleitovi.</p> <p>Student uvede vliv dějinných událostí 19. století na filozofické myšlení (teorie relativity, evoluční teorie, psychoanalýza apod.).</p> <p>Student charakterizuje filozofii nejvýznamnějších osobností této doby (Comte, Marx, Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche).</p>	
	Hlavní filozofické směry 20. století	<p>Student vyloží podstatu jednotlivých názorových proudů 20. století (vitalismus, pragmatismus, fenomenologie, existencialismus, strukturalismus, postmoderna apod.).</p> <p>Student porovná řešení základních filozofických otázek u vybraných filozofických směrů.</p> <p>Student vysvětlí klíčové pojmy, např. Élan vital, mezní situace, existenciální prožitek, vztah Já-Ty.</p> <p>Student interpretuje textové ukázky u zvolených významných filozofů daného období.</p>	

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Ročník: septima

Seminář rozšiřuje a prohlubuje výuku oborů probíraných během prvních dvou ročníků v předmětu Základy společenských věd. Jde především o rozšíření o aplikované disciplíny psychologie a vybraná témata politické filozofie. Třetí oblast zájmu je věnována etice a jejím aplikovaným tématům.

Metodami práce v semináři jsou: výklad vyučujících (doplňující, prohlubující), diskuse účastníků semináře, čtení a rozbor textů, přednášky odborníků a diskuse, projekce filmů.

Seminář lze doporučit především studentům, kteří uvažují o maturitě ze základů společenských věd nebo se chtějí hlásit ke studiu na vysoké škole společenskovědního zaměření. Účast na něm by však měla být prospěšná všem, kteří se chtějí lépe orientovat v lidské společnosti a jsou ochotni reflektovat každodenní skutečnosti.

Studenti budou hodnoceni na základě vlastních výstupů, jejich podstatou je práce s primární a sekundární literaturou. Podobu výstupu přiblíží vyučující v daném semináři.

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Aplikované disciplíny psychologie	Psychologie reklamy, sportu, pedagogická, klinická, forenzní, interkulturní...	Student se na základě prostudované literatury orientuje v základních problémech daného odvětví psychologie.	TV, ČJ
Politická filozofie a dějiny politického myšlení	Funkce obce a státu, vztah jedince a státu v průběhu historického vývoje, formy státu, politické ideologie, pojetí svobody a spravedlnosti	Student objasní zákonitosti fungování státu a vztah jedince a státu, orientuje se v hlavních obdobích dějin sociálně-politického myšlení, charakterizuje podstatu politických ideologií, porozumí jejich vlivu v lidské společnosti.	D, Z
Etika a aplikovaná témata etiky	Hodnotový systém člověka, kategorie dobra a zla, viny a trestu, svoboda a svobodná vůle člověka, odpovědnost, svědomí, morální dilemata v životě člověka, etické otázky doby, vybrané kapitoly z dějin etiky	Student vnímá své hodnoty a porovnává je s hodnotami vyznávanými ve společnosti, kriticky nahlíží etické problémy současnosti, při jejich posuzování je schopen argumentace z rozličných pozic a úhlů pohledu. Pojmy jsou reflektovány na základě četby rozmanitých textů společenskovědních, filozofických i beletristických.	D, ČJL

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: SEMINÁŘ ZE ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Ročník: oktáva

Seminář je koncipován jako opakování stěžejních témat k maturitní zkoušce. Zároveň je kladen důraz na schopnost uvědomění si historických, sociálních i individuálních předpokladů společenských problémů a fenoménů a v neposlední řadě na vztah jedince a celku, který člověka přesahuje.

Studenti budou hodnoceni na základě vlastních výstupů, jejich podstatou je práce s primární a sekundární literaturou. Podobu výstupu přiblíží vyučující v daném semináři.

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Vybraná témata všech společensko-vědních disciplín a filozofie.		Student definuje základní témata a problémy, které zkoumá jednotlivá společenskovední disciplína. Zná hlavní psychologické disciplíny a dokáže jmenovat témata, kterými se zabývají. Orientuje se v základních pojmech práva, chápe podstatu právního státu a orientuje se v problematice právních odvětví. Orientuje se v základních pojmech ekonomie, charakterizuje kategorie, kterými se zabývá mikroekonomie a makroekonomie, charakterizuje úkoly hospodářské politiky státu. Chápe význam i úskalí členství států v mezinárodních společenstvích. Umí postihnout základní mezníky v dějinách filozofického myšlení, má přehled o významných osobnostech filozofie a tématech, kterými se zabývali, chápe zásadní úlohu filozofie v životě člověka.	